

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2012.4.18.
SWD(2012) 99 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere

amely a következő dokumentumot kíséri

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

{COM(2012) 173 final}
{SWD(2012) 90 final}
{SWD(2012) 92 final}
{SWD(2012) 93 final}
{SWD(2012) 95 final}
{SWD(2012) 96 final}
{SWD(2012) 97 final}
{SWD(2012) 98 final}
{SWD(2012) 100 final}

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere

amely a következő dokumentumot kíséri

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

Út a munkahelyteremtő fellendülés felé

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	A keretrendszer hatálya.....	4
3.	A szakmai gyakorlatok szabályozása és szervezése a tagállamokban.....	5
4.	A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere felé.....	9
5.	Kitekintés	12

Nyilatkozat: Ez a dokumentum az Európai Bizottság tájékoztatási célú szolgálati munkadokumentuma. Nem tekinthető a Bizottság e témában elfoglalt hivatalos álláspontja megjelenítésének vagy előrevetítésének.

1. BEVEZETÉS

A fiatalok (15–24 évesek) körében tapasztalható munkanélküliség emelkedése drámai volt: 2008 óta egymillióval nőtt a munkanélküli fiatalok teljes száma az Unióban. Jelenleg több mint ötmillió olyan 25 éven aluli fiatal él az Unió 27 tagállamában, aki nem talál munkát.

Ebben az összefüggésben a szakmai gyakorlatok kulcsszerepet játszhatnak a fiatalok munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek megkönnyítésében. A szakmai gyakorlatok át tudják hidalni az oktatás során szerzett elméleti tudás és a munkahelyen szükséges készségek és kompetenciák közötti rést, és így növelhetik a fiatalok munkához jutási esélyét.

A szakmai gyakorlatok azonban nem minden esetben töltik be valódi szerepüket, minőségüket illetően már régóta merülnek fel kétségek. A franciaországi „*Génération précaire*”¹ és az ausztriai „*Generation Praktikum*”² szervezetek például komoly aggodalmaknak adtak hangot azt illetően, hogy a munkáltatók a szakmai gyakorlatot az olcsó vagy ingyenes munka forrásának tekintik, és így azok sok esetben nem biztosítják az első lépést a tisztességes és fenntartható munka felé. Érvelésük szerint ez a helyzet kétes foglalkoztatási feltételeket és a bizonytalanság ördögi körét eredményezheti. Egyes tagállamokban a fiatalok kezdeményezéseket indítottak a szakmai gyakorlatok átláthatóságának javítása érdekében.³ Az Európai Parlament 2010-ben elfogadott egy saját kezdeményezését „A fiatalok munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek elősegítése, a gyakornokok és az ipari tanulók státuszának megerősítése”⁴ címmel, amelyben felszólította a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy, a színvonalas szakmai gyakorlat biztosításáról szóló európai chartára, szolgáltasson statisztikákat a gyakornoki lehetőségekről, és végezzen összehasonlító vizsgálatot a tagállamokban létező különféle gyakornoki rendszerekről.

A fiatalok körében lefolytatott online konzultáció alapján legutóbb az Európai Ifjúsági Fórum nyújtott be egy javaslatot egy, „A szakmai gyakorlatokról szóló európai chartára”⁵ vonatkozóan. A konzultáció eredményei arra utalnak, hogy több országban csökkent a szakmai gyakorlatok tanulási dimenziója, mivel a gyakornokokat olyan feladatok ellátására kérték, amelyek nem járultak hozzá szakmai fejlődésük előmozdításához.

A Bizottság felismerte, hogy ezekkel a kérdésekkel foglalkozni kell. Válaszként az Európa 2020 kiemelt kezdeményezés, a 2010-ben útnak indított „Mozgásban az ifjúság”⁶ bejelentette, hogy a Bizottság javaslatot tesz egy minőségi keretrendszerre a szakmai gyakorlatok tekintetében, amely kiterjed azok transznacionális dimenziójára, a szociális partnerek szerepére és a vállalati társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos vonatkozásokra is. Ezzel a kötelezettségvállalással összhangban a fiatalkori foglalkoztatásról szóló, 2011. júniusi tanácsi következtetésekben a tagállamok felkérték a Bizottságot arra, hogy *a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere útján nyújtson iránymutatást a magas színvonalú szakmai gyakorlatok feltételeire vonatkozóan*⁷.

¹ www.generation-precaire.org

² www.generation-praktikum.at

³ Pl. Olaszországban, lásd: www.republicadeglistagisti.it.

⁴ Előadó: Emilie Turunen európai parlamenti képviselő, EP 2009/2221(INI), 2010.6.14.

⁵ www.qualityinternships.eu

⁶ COM(2010) 477 végleges, 2010.9.15.

⁷ A Tanács 11838/11 következtetései, „Az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek a fiatalok foglalkoztatásának előmozdításával történő megvalósítása”; 2011.6.17.

A fiatalok munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek további visszaesésére tekintettel a Bizottság 2011 decemberében elindította a „**Több lehetőséget a fiataloknak**” kezdeményezést⁸. A kezdeményezés egyik fő intézkedése a Bizottság támogatása az Európai Szociális Alap hatékonyabb tagállami felhasználását, többek között a szakmai gyakorlati helyek támogatását illetően, követve ezzel egyes országok támogatási gyakorlatát. Emellett a jelenlegi programozási időszak hátralévő részében megnövelik az Erasmus és a Leonardo da Vinci programok keretében nyújtott magas színvonalú nemzetközi szakmai gyakorlatok bizottsági támogatását, és a 2014-ben induló „Erasmus mindenkinek” programban a költségvetés további növelését fogják javasolni. A Több lehetőséget a fiataloknak kezdeményezés megerősíti a Bizottság azon korábbi kötelezettségvállalását is, hogy 2012-ben minőségi keretrendszerterjesztet elő a szakmai gyakorlatokra vonatkozóan.

A fentiek alapján, és tudomásul véve, hogy a magas színvonalú szakmai gyakorlatok biztosításához szükséges valamennyi releváns szereplő bevonása, elsősorban a vállalkozásoké, de a nemzeti hatóságoké, a szociális partnereké és a fiatalok és gyakornokok képviselőinek bevonása is, a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága konzultáció céljából ezt az állásfoglalást valamennyi érdekelthez eljuttatja. A cél, ahogyan a Bizottság „*Út a munkahelyteremtő fellendülés felé*” című közleménye⁹ rámutatott, hogy konszenzusos alapon kölcsönösen elismerjék a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerét, amely egy 2012 vége előtt elfogadandó tanácsi ajánlás formájában jelenik meg. Ez a szolgálati munkadokumentum csak a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságát kötelezi, nem az egész Bizottságot. Az ebben a dokumentumban található információk csak konzultációs célokat szolgálnak, nem céljuk, hogy bemutassák vagy előre jelezzék azt a végleges álláspontot, amelyre a Bizottság a tárgyalt témával kapcsolatban helyezkedni fog.

2. A KERETRENDSZER HATÁLYA

A **szakmai gyakorlatnak** nincs közös európai meghatározása, és a szakmai gyakorlat, gyakornokság és tanulószerveződéses gyakorlati képzés kifejezések gyakran összekeverednek. A jelenlegi kezdeményezésben csak a „szakmai gyakorlat” kifejezést használjuk, értve ezalatt a következőket:

időben korlátozott oktatási összetevőt tartalmazó munkahelyi gyakorlat (tanterv részeként vagy azon kívül). E szakmai gyakorlatok célja, hogy segítsék a gyakornok oktatásból a munka világába való átmenetét azáltal, hogy biztosítják a gyakornok elméleti oktatását kiegészítő gyakorlati tapasztalatot, ismereteket és készségeket.

Ez a kezdeményezés tehát elsősorban a felsőoktatási programok részét képező szakmai gyakorlatokra, valamint az olyan (általában posztgraduális) szakmai gyakorlatokra koncentrál, amelyekben csak a gyakornok és a munkáltató érintett. A kezdeményezés hatálya alá tartoznak a nemzetközi szakmai gyakorlatok is, de a hatály **nem terjed ki a tanulószerveződéses gyakorlati képzésekre.**

Bár a tanulószerveződéses gyakorlati képzés célkitűzései hasonlóak a fent leírt szakmai gyakorlatokéhoz, az inkább egy technikai foglalkozáshoz kapcsolódó szisztematikus, hosszú távú képzés, amelyben váltakoznak a munkahelyen és az oktatási intézményben vagy képzési

⁸ COM(2011) 933 végleges, 2011.12.20.

⁹ COM(2012) 173 végleges, 2012.4.18.

központban töltött időszakok. Ezenkívül a tanulószerveződéses gyakorlati képzésekkel kapcsolatban a munkáltató felelősséget vállal azért, hogy biztosítja a meghatározott foglalkozáshoz szükséges képzést.

3. A SZAKMAI GYAKORLATOK SZABÁLYOZÁSA ÉS SZERVEZÉSE A TAGÁLLAMOKBAN

Az Európai Parlament által kezdeményezett kísérleti projekt részeként a Bizottság megbízást adott egy tanulmányra (a továbbiakban: a tanulmány) „a tagállami szakmai gyakorlati rendszerek átfogó áttekintéséről”.

Ez a tanulmány 2012 májusában lesz elérhető, és elsőként nyújt teljes betekintést a vonatkozó nemzeti szakpolitikákba és szabályozási keretekbe, a szakmai gyakorlatok kínálatába, tartalmába és minőségébe. Az előzetes legfontosabb megállapítások alább olvashatók.

A nemzeti szabályozás szintjének áttekintése

Számos tagállamban vagy nincsenek olyan szabályok, amelyek kifejezetten a szakmai gyakorlatokkal foglalkoznának, vagy csak nagyon kevés ilyen van, többnyire más – tipikusan az oktatáshoz és képzéshez kapcsolódó – jogszabályokon belül¹⁰. Azokban a tagállamokban, amelyekben a szakmai gyakorlatokról létezik konkrét jogszabály, közös meghatározó jellemzői a következők: i. általános oktatási cél; ii. a tanulás gyakorlati eleme; iii. ideiglenes jelleg.

A(z) (felső)oktatási tantervbe beépített szakmai gyakorlatok általában jobban szabályozottak. A munkáltatók által eseti alapon kínált és a fiatalok által a végzés után önkéntes alapon vállalt szakmai gyakorlatokat általában kevésbé szabályozzák.

Azokban a tagállamokban, ahol hivatalos intézkedések vannak hatályban, a szakmai gyakorlatok minőségét biztosító szabályok főként a következőkre vonatkoznak:

- fizetés,
- társadalombiztosítás,
- a képzéshez való hozzáférés és a képzés minősége,
- a gyakornok munkatapasztalata,
- az állandó munkavállalói állomány felváltásának kockázata.

Bizonyos szakmák esetén, ahol a kötelező szakmai gyakorlatok teljesítése része a kötelező szakmai képzésnek (jellemzően az orvostudomány/betegápolás, jog, oktatás, építészet/mérnöki tudományok), a szakmai szervezetek majdnem minden tagállamban kidolgoztak szabályozásokat. Azonban még ezek a szabályozások sem nyújtanak minden esetben garanciát a szakmai gyakorlatok minőségére. Olaszország például kitűnik a szabadfoglalkozásokra vonatkozó, nagymértékben szabályozott keretfeltételei miatt, de a szakmai gyakorlatok megvalósítása a gyakorlatban nagyban eltér a jogi rendelkezésektől.

---

¹⁰ Pl. a következő országokban: Ausztria, Ciprus, Cseh Köztársaság, Egyesült Királyság, Görögország, Írország, Lengyelország, Luxemburg, Málta, Németország, Portugália, Szlovákia.

A szakmai gyakorlatokhoz való hozzáférésnek / a szakmai gyakorlatok elérhetőségének áttekintése

Unió-szerte egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a szakmai gyakorlatokra és a gyakorlati munkatapasztalatra, amelyeket a fiatal munkanélküliek vagy fiatal diplomások munka világába történő átmenetének támogatása terén kulcseszköznek tekintenek¹¹. Ezeket a rendszereket Dél- és Kelet-Európában gyakran támogatja (legalább részben) az Európai Szociális Alap. Számos ilyen rendszer célja a szakmai gyakorlatok elindításának fokozása, a munkáltatóknak nyújtott támogatások, a társadalombiztosítási befizetésekhez való hozzájárulás vagy közvetlenül a gyakornokoknak nyújtott kompenzáció és juttatások útján.

Általában a szakmai gyakorlatokat és a munkahelyi gyakorlati képzést – kötelező vagy választható módon – integrálni kívánják a tantervbe. Az ilyen típusú szakmai gyakorlatok esetén az egyértelmű tanulási célok és a vállalatok motiválása érdekében az oktatási intézmények gyakran figyelemmel kísérik a gyakorlatot, és minőségbiztosítást is alkalmaznak. Az oktatási rendszer és a munkaerőpiac közötti gyenge kapcsolat miatt a motivált vállalatokból azonban hiány van, továbbá a kkv-k belső erőforrásait nehezen mobilizálják a gyakornokok kezelése és mentorálása érdekében. Másfelől egyes országokban a munkáltatók amiatt aggódnak, hogy az oktatási rendszer képtelen teljesíteni a készségekkel kapcsolatos igényeiket (Egyesült Királyság, Görögország, Lettország, Románia). Ez egyértelműen jelzi, hogy a tanterv részét képező szakmai gyakorlatok számának növelése érdekében erősíteni kell a vállalkozások és az oktatási intézmények közötti partnerségeket.

A külföldi munkahelyi gyakorlat a szakmai gyakorlatok egy speciális formája. Az Eurobarométer *Mozgásban az ifjúság (2011)* felmérése azt mutatja, hogy a transznacionális tanulás segíti a fiatalokat abban, hogy megismerjék az uniós munkaerőpiac követelményeit és alkalmazkodjanak azokhoz, fejlesszék ne csak a nyelvi és konkrét szakmai készségeiket, hanem az olyan „puha készségeket” (soft skill) is, mint a csapatmunka, az önbizalom és az alkalmazkodóképesség, amelyek elengedhetetlenek az oktatásból a munka világába való sikeres átmenethez.

A tanulási célú mobilitás uniós referenciaértéke¹², amelyet a közelmúltban fogadtak el, ambiciózus célokat tűz ki; 2020-ra a diplomások legalább 20 %-ának, az első szakképesítés megszerzését szolgáló képzésben végzetteknek pedig legalább 6 %-ának rendelkeznie kell valamilyen külföldön szerzett tanulmányi vagy képzési tapasztalattal (a szakmai gyakorlatokat is ideértve). Ezt a referenciaértéket az uniós programok önmagukban nem tudják elérni, ehhez jelentős, nemzeti intézkedések útján nyújtott támogatásra van szükség. Elengedhetetlen tehát annak biztosítása, hogy ezek a szakmai gyakorlatok színvonalasak legyenek és releváns tanulási lehetőségeket biztosítsanak.

A Bizottság által megrendelt egyik közelmúltbeli tanulmány¹³ megerősíti, hogy a gyakornokok transznacionális mobilitásának megkönnyítése érdekében intézkedésekre lesz szükség. A tanulmány által azonosított prioritások arra utalnak, hogy tisztázni kell a

---

¹¹ Pl.: Belgium, Ciprus, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Görögország, Írország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Lettország, Málta, Magyarország, Portugália, Spanyolország, Svédország.

¹² A Tanács következtetései a tanulási célú mobilitás referenciaértékéről: 2011/C 372/08 (HL 2011.12.20.).

¹³ Tanulmány a vállalkozásoknál teljesített szakmai gyakorlatok célját szolgáló transznacionális mobilitás megkönnyítését célzó lehetséges keretről, a GHK az Európai Bizottság megbízásából, 2011. április.

tagállamok közötti olyan kontextuális, jogi és szabályozási különbségeket, amelyek befolyásolják a nemzetközi szakmai gyakorlatokat, továbbá javítani kell az információkhoz való hozzáférést, valamint általában véve konkrétabb követelményeket és kritériumokat kell bevezetni a külföldi szakmai gyakorlatok szervezésére vonatkozóan.

A szakmai gyakorlatok minőségéhez kapcsolódó fő hiányosságok / aggodalomra okot adó problémák

A szakmai gyakorlatok minőségét illetően megkérdőjelezhető gyakorlatokról számoltak be a tagállamokból, amelyek a szabályozási rendszer típusa szerint kisebb eltérést mutatnak. A fő aggodalmak valamennyi tagállamban a következők:

- alacsony fizetés, a védelem alacsony szintje, meglehetősen hiányos feltételek,
- a magas színvonalú tanulási tartalom hiánya,
- a gyakornokok unalmas, mindennapi feladatok ellátására való alkalmazása, és
- az állandó alkalmazottak gyakornokokkal való helyettesítése.

A szakmai gyakorlatokat érintő aggodalmak több tagállamban azokhoz a szélesebb körű problémákhoz kapcsolódnak, hogy **a fiatalok a bizonytalan vagy nem stabil munka csapdájába esnek** (pl. az Egyesült Királyság, Franciaország, Görögország, Litvánia, Lengyelország, Olaszország, Portugália, Spanyolország). Úgy tűnik, hogy a fiatalok kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete kifejezetten ösztönzi a megkérdőjelezhető gyakorlatokat, amely a munkáltatók számára lehetővé teszi, hogy a munkakereső gyakornokokat kihasználják. Ez különösen azon országok és ágazatok esetén igaz, ahol sok fiatal próbál munkát találni.

A szakmai gyakorlatra vonatkozó szerződéskötés 19 tagállamban bevett szokás, de minimálbér-követelmény csak 11 tagállamban létezik. A szakmai gyakorlat **tanulási tartalmát** legvalószínűbben akkor határozzák meg hivatalosan, ha oktatási intézmény is érintett. Azon szakmai gyakorlatok esetén azonban, amelyekben csak a gyakornok és a munkáltató érintett, gyakran hiányzik a tartalom meghatározása. Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy e gyakorlatok esetén egyáltalán ne lenne struktúra és tartalom. Az Egyesült Királyságban például sok munkáltató önként biztosított jól szervezett szakmai gyakorlatokat, előre meghatározott tartalommal. A bizonyítékok azonban azt mutatják, hogy ezen a téren nagy eltérések mutatkoznak. Még azokban a tagállamokban is, ahol létezik a szakmai gyakorlatok tartalmát meghatározó szabályozás (pl. Ausztria, Luxemburg), felmerülnek arra vonatkozó aggodalmak, hogy a munkáltatók nem mindig tartják be ezeket a szabályokat.

A szakmai gyakorlatokkal kapcsolatos egyik leginkább problematikus kérdés a **megfelelő szociális védelem hiánya** (a gyakornokoknak leggyakrabban csak egészségbiztosítást és egyes esetekben munkahelyi kockázatokra/balesetekre vonatkozó biztosítást nyújtanak). Érdemes azonban megjegyezni, hogy azok a szakmai gyakorlatok, amelyek a kormány által támogatott programok részét képezik, egyre inkább kötelezik a munkáltatókat a gyakornokok társadalombiztosítási járulékainak vagy teljes, vagy – támogatások útján – részleges megfizetésére (pl. a következő országokban: Ciprus, Görögország, Lengyelország).

A gyakornokokkal általában írásbeli szakmai gyakorlati szerződéseket kötnek, de e szerződések jellemzőit (és így a jogokat) illetően az egyes országok és az egyes ágazatok között nagy eltérések mutatkoznak. Emellett a „megfelelő” javadalmazásnak nincs közös meghatározása. A **javadalmazás hiánya vagy az alacsony fizetés** és a kizsákmányolás lehetősége általános aggodalmak, főként a nyílt piaci szakmai gyakorlatok és a kötelező szakmai képzési rendszerek esetén.

A rendes foglalkoztatás szakmai gyakorlatokkal való felváltásának kockázata nagyobb azokban a tagállamokban, amelyekben magas a munkanélküliség és/vagy a munkaerő-piaci feltételek kedvezőtlenek a fiatalok számára (pl. Görögország, Olaszország, Portugália, Spanyolország). A szakmai gyakorlatok ingyenmunkaként való felhasználása azonban egyre gyakoribb jelenség más országokban is, ahol az álláskeresés előtt **a fiataloknak esetleg több szakmai gyakorlatot kell teljesíteniük.**

Végezetül a gyakornokokkal való visszaélés ott fordul elő gyakrabban, ahol hiányzik a figyelemmel kísérés és a szakmai gyakorlathoz kapcsolódó egyértelmű célkitűzés. Ezenkívül a statisztikák azt mutatják, a szakmai gyakorlatok terén jelentős a **nemek közötti bérszakadék**, a nők nagyobb arányban vannak fizetés nélküli vagy alacsony fizetéssel járó szakmai gyakorlati helyen.

4. A SZAKMAI GYAKORLATOK MINŐSÉGI KERETRENDSZERE FELÉ

Az Európai Unióban egyre nagyobb figyelem irányul a szakmai gyakorlatok minőségével kapcsolatos problémákra és a lehetséges visszaélésekre, amelyek kezelése érdekében történt néhány kísérlet speciális minőségi keretrendszer létrehozására (pl. Ausztria, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Görögország és Olaszország).

A szakmai gyakorlatok minőségének javításához jelentős mértékben hozzájárulna egy olyan uniós szintű minőségi keretrendszer, amelyet kormányzati képviselőkkel, szociális partnerekkel, fiatalok szervezeteivel és az összes releváns érdekelt féllel együttműködve dolgoznak ki. A magas színvonalú szakmai gyakorlatok előmozdítása hozzájárul az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához azzal, hogy elősegíti a megfelelő munkaerő-piaci átmeneteket, továbbá előmozdítja és megkönnyíti a fiatalok földrajzi mobilitását.

A következő elemek a tanulmány megállapításain és a tagállamokban létező bevált gyakorlatokon alapulnak, és a keretrendszer kidolgozásakor figyelembe lehetne venni:

a) Szakmai gyakorlati megállapodás kötése

Mind a „tagállami szakmai gyakorlati rendszerek átfogó áttekintéséről” szóló tanulmány, mind az Európai Ifjúsági Fórum kérdőíveinek összegzése arról számolt be, hogy a szakmai gyakorlatok nagy részére (az Európai Ifjúsági Fórum kérdőívére válaszolók 25 %-a) vonatkozóan a gyakornok és a fogadó szervezet nem köt megállapodást. Ez olyan helyzetet teremt, amelyben a gyakornokot nem védi a jog, a fogadó szervezet pedig nem lehet biztos abban, hogy a gyakornok milyen jellegű közreműködésére számíthat. Minden szakmai gyakorlat alapja a szakmai gyakorlati megállapodás kellene, hogy legyen, amelynek a szakmai és tanulási célkitűzéseket, a gyakorlat időtartamát és adott esetben a javadalmazás/juttatások mértékét is tartalmaznia kell. Ilyen követelményeket az Erasmus és a Leonardo da Vinci programokban használt képzési megállapodásban és minőségi kötelezettségvállalásban is alkalmaznak. Ezek a megállapodások az Európai Parlament és a tagállamok által 2006-ban elfogadott Európai Mobilitásminőségi Charta¹⁴ elvein alapulnak.

b) A szakmai és tanulási célkitűzések és a tanítás/iránymutatás meghatározása

---

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/961/EK ajánlása a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: Európai Mobilitásminőségi Charta; 2006/961/EK, HL 394., 2006.12.30.

A jól meghatározott szakmai és tanulási célkitűzésekkel rendelkező gyakorlatok sokkal valószínűbben tartalmaznak hasznos oktatási elemeket, amelyek a szakmai gyakorlatot követően segítik a gyakornokot a megfelelő munka megtalálásában. A gyakorlat szakmai és tanulási célkitűzéseinek egyértelmű meghatározására mellett a fogadó szervezetben minden fogadott gyakornok részére személyes vezetőt kellene kijelölni. A vezetőnek figyelemmel kellene kísérnie a gyakornok előrehaladását, és el kellene magyaráznia az általános munkavégzési eljárásokat és technikákat. A vezető feladata lenne egy félidős és egy végső értékelés formájában történő visszajelzés elkészítése a gyakornok teljesítményéről.

c) A szakmai gyakorlat megfelelő elismerése

Az összegyűjtött tapasztalatok azt mutatják, hogy a szakmai gyakorlatok túl gyakran érnek véget egy megfelelő, a szakmai gyakorlat során elsajátított ismereteket, készségeket és kompetenciákat tartalmazó igazolás nélkül. A szakmai gyakorlat teljesítése után a gyakornoknak kapnia kellene egy igazolást, amely tartalmazza a szakmai gyakorlat időtartamát, az oktatási tartalmát, az elvégzett feladatokat és az elsajátított ismereteket, készségeket és kompetenciákat. A más országban megszerzett ismeretek és készségek rögzítésére alkalmas lehet az Europass mobilitási okmány¹⁵.

d) Ésszerű időtartam

A munkavállalókat egyre gyakrabban váltják fel gyakornokokkal. E tendencia visszaszorítása érdekében fontos a szakmai gyakorlatok időtartamának egyértelmű megállapítása, hogy azok a munkaerőpiac felé történő zökkenőmentesebb átmenetet segítő eszközként betölthessék szerepüket. Általában három és hat hónap közötti időtartamú szakmai gyakorlatot tartanak megfelelőnek, a szakmai gyakorlat típusától függően (oktatási/képzési program része vagy a végzés után vállalt). A kivételek közé tartozhatnak az olyan speciális foglalkozások, mint a jogászi, tanári és orvosi hivatás.

e) A gyakornok megfelelő szociális védelme és javadalmazása

A beszámolók szerint az egyik legsúlyosabb probléma az, hogy a gyakornokok gyakran nem rendelkeznek megfelelő szociális védelemmel (különösen általános egészségbiztosítással és balesetbiztosítással) abban az országban, ahol a szakmai gyakorlatukat teljesítik.

A színvonalas szakmai gyakorlatoknak nem kell feltétlenül tartalmazniuk pénzbeli juttatást. A gyakornok tanulmányai alatt elfogadhatóak a fizetés nélküli szakmai gyakorlatok, amennyiben a gyakornok rendelkezik társadalombiztosítással. Ilyen esetekben a költségek megtérítése vagy a természetbeni támogatás (pl. utazás, étkezés és szállás) javasolt. A végzés utáni szakmai gyakorlatok esetén általában véve javasolt a javadalmazás, mivel a gyakornok már rendelkezik végzettséggel, amely alkalmassá teszi a munkára, és már nem élvez hallgatói státuszt. Az alacsony fizetéssel járó vagy fizetés nélküli szakmai gyakorlatok olyan helyzeteket eredményeznek, amelyekben azokat, akik nem rendelkeznek a szükséges pénzügyi/családi stb. háttérrel, megfosztják attól, hogy ilyen módon szerezzenek munkatapasztalatot.

f) A jogokra és kötelezettségekre vonatkozó információk átláthatósága

---

¹⁵ http://www.europass.ie/europass/euro_mob.html

A gyakornok, a munkáltató és adott esetben az oktatási intézmény jogai és kötelezettségei valamennyi fél számára átláthatóak és egyértelműek kell, hogy legyenek. Az európai és nemzeti szinten alkalmazandó jogi és egyéb rendelkezésekre vonatkozó naprakész összehasonlítható információknak a szakmai gyakorlatok szervezésében és elindításában érintett valamennyi fél számára könnyen elérhetőnek kell lenni. A nemzetközi szakmai gyakorlatok szervezésének egyik legnagyobb akadálya, hogy az ilyen rendelkezésekre vonatkozó, összes tagállamra érvényes megbízható és teljes információhoz nehéz a hozzáférés.

5. KITEKINTÉS

A Bizottság számos alkalommal kifejezte elkötelezettségét a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerének előterjesztése iránt. Ezzel a konzultációs dokumentummal¹⁶ a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága előkészíti az ilyen keretrendszerrel szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2012 vége előtt benyújtandó bizottsági javaslatot.

Felkérjük valamennyi érintett érdekelt felet, hogy reagáljanak a fent kifejtett fő elemekre, és különösen a következőkre:

1. a kezdeményezés hatálya,
2. a forma, amelyben egy ilyen kezdeményezésnek az Unió szintjén meg kellene jelennie, és
3. azok a fő elemek, amelyek meghatározzák a magas színvonalú szakmai gyakorlatokat, és amelyeket a minőségi keretrendszernek tartalmaznia kell.

A reakciókat a következő címre várjuk: EMPL-QUALITY-STAGES@EC.EUROPA.EU

Ha valaki nem rendelkezik internet-hozzáféréssel, postai úton a következő címre küldhet választ:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Employment, Social Affairs & Inclusion (A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága)
Consultation on a Quality Framework for Traineeships (A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréhez kapcsolódó konzultáció)
Unit C3
rue Joseph II 27
B - 1040 Brussels

A válaszadás határideje: 2012. július 11.

---

¹⁶ Az ebben a dokumentumban található információknak nem céljuk, hogy bemutassák vagy előre jelezzék azt a végleges álláspontot, amelyre a Bizottság a tárgyalat témával kapcsolatban helyezkedni fog.